

Energipolitik for Haderslev Kommune

Godkendt af byrådet den 27.08.2013

Haderslev

Indhold

Formål.....	3
Status for det hidtidige energiarbejde	3
Fremadrettet fokus.....	3
Indsatsområder	5
Indsatsområde 1: Energoptimering i kommunale bygninger.....	5
Overordnet målsætning for kommunens bygninger	5
Sådan når vi målene:.....	5
1. Dataopsamling	6
2. Energisparekampagner	6
3. Energimærkning og screening af kommunale bygninger	7
4. Eftersyn af ventilation- og varmeanlæg	7
5. Vedvarende energi og helhedstækning	7
6. Administration af energibesparelser og projekter.....	8
7. Ny- og tilbygning af kommunale bygninger.....	8
8. Leje/køb af bygninger	8
9. Indkøb	9
10. Finansiering	9
11. CO ² regnskab	9
Handlingsplan for energitiltag i Haderslev Kommune - Indsatsområde 1.....	10
Indsatsområde 2: Kommunens indsats ved energioptimering af privatboliger og erhvervsbyggeri	12
Overordnet målsætning for indsatsen i privatboliger og erhvervsbyggeri	12
Sådan når vi målene:.....	12
Energiråd	12
Borgeroplysning	12
Faglige kompetencer.....	13
Handlingsplan for energitiltag i Haderslev Kommune – Indsatsområde 2	14
Indsatsområde 3: Energi i forbindelse med nybyggeri i Haderslev Kommunen	16
Overordnet målsætning for nybyggeri i Haderslev Kommune	16
Sådan når vi målene:.....	16
Lavenergigrunde	16
Varme- og energiplan	16
Handlingsplan for energitiltag i Haderslev Kommune – Indsatsområde 3	17

Formål

Formålet med denne energipolitik er at give en kort status for resultaterne af kommunens hidtidige energiarbejde og at vise, hvordan Haderslev Kommune fremover vil arbejde med at nedbringe energiforbruget i kommunen.

Kommunens hidtidige energipolitik har primært omfattet kommunens egen bygningsmasse. Med denne nye energipolitik ønsker Haderslev Kommune ikke kun at sætte sig nye mål for nedbringelse af energiforbruget i kommunens egne bygninger, men ønsker at bidrage med tiltag, der også kan påvirke energiforbruget hos private og hos erhvervsvirksomheder i en positiv retning.

Status for det hidtidige energiarbejde

Energjarbejdet i Haderslev Kommune blev for alvor sat i gang, da Haderslev Kommune i 2009 indgik en såkaldt kurveknækrafttale med Center for Energibesparelser. Haderslev Kommune skulle i perioden september 2009 til december 2012 spare 5 % på elforbruget i kommunens bygninger set i forhold til 2008. Besparelsen i perioden blev på 16 %.

I 2009 vedtog byrådet en energipolitik for kommunens egne bygninger. Siden energipolitikken blev vedtaget i 2009 har byrådet afsat 3,5 millioner kroner i en energipulje om året til opfølgning på energipolitikken. Siden 2009 har kommunens energikonsulent i samarbejde med de forskellige driftsenheder gennemført mere end 85 små og store energispareprojekter, der er finansieret af energipuljen.

Herudover er der gennemført energisparekampagner i forhold til skoler, børnehaver og andre af kommunens driftsenheder for at lære brugerne, hvordan de bedst sparer på energien, samt gennemført målrettede energispare-kurser for blandt andet skolens serviceledere.

Haderslev Kommune har over årene brugt betydelige midler på vedligeholdelse af klimaskærm og tekniske installationer på kommunens egne bygninger. Disse bygningsmæssige tiltag har ligeledes medvirket til at nedbringe energiforbruget i bygningerne.

Målsætningen i energipolitikken for Haderslev Kommune var at nedbringe forbruget af el, varme og vand med minimum 10 % inden 2014 set i forhold til 2009.

Kommunen er på nuværende tidspunkt i stand til at følge el-, vand-, og varmemeforbruget i 70 % af kommunens bygninger. Disse registreringer viser, at de samlede bestræbelser for at nedbringe energiforbruget har givet følgende resultat:

- Besparelsen på el-forbruget fra 2009-2012 er på 19 %.
- Besparelsen på varme fra 2009-2012 er på 12 %.
- Besparelsen på vand fra 2009-2012 er på 7 %.

Status for energiarbejdet efter energipolitikken fra 2009 er således, at målene for nedbringelse af el- og varmemeforbruget er mere end nået, men at der mangler lidt i forhold til målene for nedbringelse af vandforbruget.

Fremadrettet fokus

Folketinget har vedtaget planer for energiområdet, der betyder, at vi skal arbejde videre med at nedbringe energiforbruget i samfundet, samtidig med at energien i større omfang skal komme fra vedvarende energikilder som vindmøller, solenergi, biomasse-anlæg mv.

For at reducere energiforbruget og sænke CO² belastningen i Haderslev Kommune er der i denne politik valgt 3 områder ud, som vi vil arbejde målrettet med.

Områderne er:

Indsatsområde 1: Energoptimering i kommunale bygninger

Indsatsområde 2: Kommunens indsats ved energioptimering af privatboliger og erhvervsbyggeri

Indsatsområde 3: Energi i forbindelse med nybyggeri i Haderslev Kommune

Energirenovering, hvad enten det er privat, kommunalt eller erhvervsrettet, har den positive sideeffekt, at den skaber vækst i form af arbejdspladser og bedre klima såvel ude som inde. Derfor er der ingen tvivl om vigtigheden af at fokusere målrettet på energirenovering.

Indsatsområder

Indsatsområde 1: Energoptimering i kommunale bygninger

Overordnet målsætning for kommunens bygninger

Det er målet for energiarbejdet i de kommunale bygninger, at vi vil reducere energiforbruget på el, vand og varme med 15 % i perioden 2014-2018 (i forhold til fjernaflæst forbrug for 2014).

Haderslev Kommune vil gennem initiativer på egne bygninger være forbillede for borgere og virksomheder og engagere sig i energiarbejder i hele kommunen.

Sådan når vi målene:

1. Ved at kende vores forbrug – *dataopsamling*.
2. Ved at gennemføre holdningsmæssig bearbejdning - *energisparkampagner*.
3. Ved at kende vores bygningers tilstand og energipotentialer - *energimærkning og bygnings-screening af kommunale bygninger*.
4. Ved at sikre et effektivt og økonomisk tilsyn med varme- og ventilationsanlæg i kommunens bygninger - *eftersyn af varme- og ventilationsanlæg*.
5. Ved at tænke energibesparelser ind i kommunens bygninger som en del af helheden - *vedvarende energi og helhedstænkning*.
6. Ved at sikre at de rentable energibesparende projekter gennemføres i alle kommunale bygninger - *administration af energibesparelser og projekter*.
7. Ved at kommunen opfører bygninger med et lavt energiforbrug, når kommunen bygger nyt - *ny- og tilbygning af kommunale bygninger*.
8. Ved at kommunen kun lejer sig ind i bygninger og køber ejendomme med et forholdsvis lavt energiforbrug - *leje/køb af bygninger*.
9. Ved at kommunen køber energirigtigt ind, når der købes elektronisk udstyr til kommunale bygninger - *indkøb*.
10. Ved at afsætte tilstrækkeligt med midler til energibesparelser - *finansiering*.
11. Ved at kommunen indgår en kontrakt om at blive Klimakommune - *CO² regnskab*.

1. Dataopsamling

I dag indsamler vi data om vand-, el- og varmemeforbrug for bedre at kunne styre forbruget. Vi kan kun sænke energiforbruget, hvis vi kender det nuværende forbrug og forbrugsmønster.

Kommunen har i dag et ældre dataindsamlingsprogram. I programmet skal institutionerne i dag manuelt indberette deres el-, vand- og varmemeforbrug hver måned.

Det er ikke alle kommunens bygninger, der har fast personale, og det er derfor ikke alle bygninger, der bliver indberettet data fra. Det er 70 % af de kommunale bygningers areal, det er muligt at få indberetninger fra, sådan som det fungerer i dag.

De manuelle indberetninger giver nogle udfordringer i form af mangler og fejlagtige indberetninger, som ofte resulterer i ubrugelige data. Da den manuelle indberetning kun sker en gang om måneden, er der ikke mulighed for at følge med i, hvornår på døgnet forbruget ligger.

For at komme videre med energiarbejdet, er det nødvendigt at have data, der ikke bare viser forbruget i kommunens bygninger, men som også viser, hvornår på døgnet energiforbruget sker. Der er således brug for, at der i alle kommunens bygninger bliver opsat målere til fjernaflæsning på el, vand og varmemeforbrug. Der er herudover brug for et program, der skal kunne håndtere og behandle de indkomne data.

Programmet skal kunne sende månedlige rapporter til institutionsledere/bygningsansvarlige med oplysninger om energiforbruget på deres bygning. Oplysningerne skal den bygningsansvarlige blandt andet kunne bruge til at se, om der sker unødvendigt energiforbrug i løbet af døgnet.

Programmet til elektronisk dataopsamling skal herudover kunne indstilles til advisering ved overforbrug. Hvis der for eksempel er større vandforbrug end normalt på grund af dryppende vandhaner eller rørbrud, sendes der besked til serviceleder/bygningsansvarlig.

Systemet skal kunne generere rapporter til sammenligning af bygninger både inden for bestemte områder, generelt for alle bygninger, til CO² regnskab mm.

Et sådant dataopsamlingsprogram har en etableringsomkostning på 3,3 millioner kr. for alle bygninger og en årlig omkostning på 115.000 kr. Den årlige omkostning til programmet svarer til under 1 % af det årlige elforbrug.

Der afsættes et engangsbetrag på 3,3 millioner i 2014 til etablering af fjernaflæsning.

Den årlige udgift til programmet lægges ud til serviceområderne. En del af den besparelse den enkelte institution opnår ved at der indføres fjernaflæst forbrugsregistrering, betaler for driften af programmet.

Ved at få registret forbruget i alle kommunens bygninger, kan man forholdsvis enkelt finde frem til de bygninger, der har for høje energiforbrug eller eventuelt har fejl på de tekniske installationer.

Målet er at etablere elektronisk dataopsamling på el, vand og varme på alle kommunale bygninger i løbet af 2014. Opfølgningen på indkomne data udlægges til de enkelte institutioners serviceledere og bygningsansvarlige.

Erfaringer fra andre kommuner viser besparelser på 5-8 % på varmemeforbruget i bygninger over 1000 m² ved denne model.

2. Energisparekampagner

Energisparekampagner er vigtige, fordi de skaber ekstra fokus på energiforbruget. Derved er det muligt at opnå brugernes forståelse for, hvordan de kan spare på energien, og at der er penge at hente, ved at spare på energiforbruget. Effekten fra energisparekampagner varer ikke ved, og skal derfor gentages jævnligt.

Der afholdes fremadrettet energisparekampagner 1 gang årligt skiftevis i 5 forskellige områder: Skole, børnehaver, administrationsbygninger, plejecentre, døgninstitutioner. Ligeledes afholdes der løbende efter behov kurser/workshops vedr. energioptimering for servicepersonalet.

3. Energimærkning og screening af kommunale bygninger

Det er ifølge "Lov om fremme af energibesparelser i bygninger" lovpligtigt at energimærke alle kommunale bygninger over 250 m² hvert 7-10 år alt efter kategori. Alle kommunale bygninger, der er omfattet af reglerne, er blevet energimærket. Energimærkerne opdateres efter gældende regler.

Herudover foretages der hvert andet år bygningsscreeninger af kommunens bygninger for at se tilstanden af bygningernes klimaskærm og tekniske installationer.

Energimærkerne og bygningsscreeningerne danner sammen med oplysninger om de enkelte bygningers energiforbrug grundlaget for de energibesparende projekter, der udføres hvert år.

4. Eftersyn af ventilation- og varmeanlæg

Det har stor betydning for energiforbruget og indeklimaet, at de tekniske installationer er tidssvarende, intakte og korrekt indstillede. Der er store besparelser ved korrekt indregulering af varme- og ventilationsanlæg.

I øjeblikket står institutionerne selv for servicering af varme- og ventilationsanlæg. Der er stor forskel på, hvor højt de enkelte institutioner prioriterer eftersyn af varme- og ventilationsanlæg.

Der udarbejdes i 2013 et fælles udbud med Jysk Fælles Indkøb vedrørende eftersyn af ventilationsanlæg, som Haderslev Kommune påtænker at deltage i.

I 2014 udarbejdes udbud på eftersyn af varmeanlæg i Haderslev Kommunes bygninger.

Det er et fremadrettet krav at alle bygninger med varme- og ventilationsanlæg, indgår aftaler om eftersyn. Det gælder alle kommunale bygninger og bygninger med drift overenskomst med Haderslev Kommune.

5. Vedvarende energi og helhedstænkning

Når man har gjort en indsats i den enkelte kommunale bygning for at nedbringe energiforbruget, skal man overveje anvendelse af vedvarende energi, så som solvarme, solceller, jordvarme og tilsvarende, hvor det er arkitektonisk forsvarligt samt økonomisk fordelagtigt. Økonomisk fordelagtigt beregnes efter simpel tilbagebetalingstid i forhold til levetid.

Solceller på kommunale bygninger skal følge taghældningen og tagfladen. Hvis det drejer sig om fladt tag, kan der anvendes en hældning op til 20°.

Der skal ligeledes på ny- og tilbygninger indtænkes vedvarende energi så som solvarme, solceller, jordvarme og tilsvarende. Her kan man med fordel tænke integration af solceller i bygninger.

Når der foretages arbejder på bygningernes klimaskærm og tekniske installationer, skal det generelt vurderes, om der er mulighed for ved samme lejlighed at udføre tiltag der reducerer energiforbruget og/eller forbedrer indeklimaet mht. lys-, lyd- og luftforhold.

I forbindelse med energirenoveringer, hvor der skal foretages indgreb i ventilationsanlæg, varmesystemer, belysningsanlæg mv. skal der overvejes, om der i samme ombæring for eksempel skal skiftes lofter, når man opsætter belysning, der er placeret anderledes og har andre dimensioner end tidligere. Eller skifter ventilationsanlæg og skal have lofterne ned for at montere nyt ventilationsrør.

Haderslev Kommune arbejder på at udfase oliefyr i kommunale bygninger til mindre forurenende opvarmningsformer.

Der anvendes kondenserende naturgas kedler. Hvor det er muligt anvendes der fjernvarme. I tilfælde hvor det giver mening, anvendes alternativ energi, for eksempel jordvarme eller lignende.

6. Administration af energibesparelser og projekter

I henhold til energipolitikken fra 2009 ligger beslutningen om igangsættelse af et energibesparende projekt hos den enkelte institutionsleder, hvilket ofte har medført forsinkelser i projekterne. I henhold til den økonomiske model fra 2009-politikken, beholder institutionen selv 25 % af den beregnede besparelse, som et energiprojekt finansieret af den centrale energisparepulje giver, mens 75 % af den beregnede besparelse føres tilbage til den central energisparepulje.

Modellen ændres, således at rentable energiprojekter skal gennemføres, og at det er energikonsulenten, der efter en drøftelse med den enkelte institution igangsætter projekterne.

Det er på byrådsmødet d. 27.08.2013 besluttet at fordelingen af energibesparelser, som følge af energibesparende projekter, er 100 % til energipuljen og 0 % til institutionen, hvis projektet er finansieret af energipuljen. Hvis institutionens budget har medvirket til energiforbedringen, er fordelingen 75 % til energipuljen og 25 % til institutionen.

De midler, der føres tilbage til energipuljen, anvendes til nye energiprojekter.

7. Ny- og tilbygning af kommunale bygninger

For at sikre at fremtidige kommunale bygninger lever op til kommunens målsætninger om et lavt energiforbrug og en lav driftsøkonomi, stilles der følgende krav til kommunale ny- og tilbygninger:

- Fremadrettet bygges nye kommunale bygninger eller tilbygninger i lavenergiklassen 2020.
- Ved nybyggeri og tilbygning over 200 m² skal ventilation opdeles, så hvert rum kan styres individuelt efter CO²-indholdet i luften.
- Ved nybyggeri og tilbygning over 200 m², skal varmforsyning opdeles, så hvert rum kan styres individuelt efter behov.
- Der skal oprettes CTS (Central Tilstandskontrol og Styring) til styring af varme og ventilation ved nybyggeri og tilbygning over 500 m². Tilbygninger til bygninger, der i forvejen er med CTS, skal uanset størrelse oprettes med CTS og tilsluttes eksisterende CTS.

8. Leje/køb af bygninger

For at sikre et acceptabelt energiniveau og acceptable energiomkostninger på de bygninger, Haderslev Kommune anvender, er det vigtigt at have nogle krav til de bygninger, kommunen lejer eller køber.

- Fremadrettet, når der købes eller lejes bygninger til kommunale formål, skal energiklassen være D eller bedre. Hvis dette ikke er tilfældet, skal bygningen opgraderes hertil inden for 6 måneder efter købs-/lejedatoen.
- Hvis bygningen er fredet skal energiklassen være E eller bedre.

Skalaen

Energimærket vises på en skala fra A til G, hvor A er det laveste energiforbrug og G det højeste. A er opdelt i A1 og A2. Kun de bedste lavenergibygninger kan få A1.

De bygninger kommunen er i besiddelse af spænder i energiklasse fra A2 til G. Her af ligger halvdele fra E til G. I hovedparten af disse bygninger er der sket energiforbedringer. Det vil sige at hvis de blev energimærket i dag, ville energiklassen være bedre.

9. Indkøb

De energiforbrugende produkter, vi køber, har stor indflydelse på energiforbruget og hermed energigudgifterne i vores bygninger. Det er derfor vigtigt allerede ved indkøb at gøre sig klart, hvor meget energi man vil betale for fremadrettet.

Vi har på nuværende tidspunkt ingen regler for energirigtigt indkøb i kommunen.

Alle institutioner, der anvender Haderslev Kommunes bygninger, er forpligtiget til fremadrettet at indkøbe energieffektivt udstyr i minimum energiklasse A.

Der kan findes vejledning om indkøb af energieffektivt udstyr i Energistyrelsens indkøbsvejledning: <http://www.goenergi.dk/offentlig-og-erhverv/indkoeb-og-adfaerd/indkoepsvejledning>

Ved udstyr forstås:

- kopi- og printudstyr
- interaktive tavler og projektorer
- hæve-sænke-borde
- køl og frys
- husholdningshvidevarer
- storkøkkenudstyr
- kølemotrer
- forplejningsautomater.

10. Finansiering

For at kunne opnå målene i denne energipolitik er der behov for, at der årligt afsættes et beløb til energiarbejdet.

I 2014 og overslagsårene afsættes minimum 6 millioner kr. om året i en energisparepulje til udførelse af energioptimering på tekniske installationer, energisparekampagner, installation af vedvarende energi, aflønning af Haderslev Kommunes energikonsulent m.m.

Til etablering af fjernaflæsning på alle kommunale bygninger og bygninger med driftsoverenskomst med Haderslev Kommune, samt oprettelse af bygningsenheder i dataopsamlingsprogram afsættes i 2014 et engangsbeløb på 3,3 millioner kr.

11.CO² regnskab

Haderslev Kommune tager klimaproblematikken alvorligt, og indgår derfor en kontrakt som klimakommune, hvilket indebærer oprettelse af et CO² regnskab.

Haderslev Kommune har på nuværende tidspunkt ikke noget CO² regnskab.

Haderslev Kommune ønsker at være klimakommune, og vil derfor indgå kontrakt med Danmarks Naturfrednings Forening i 2013. Kontrakten forpligter Haderslev Kommune til at reducere CO² udledningen i kommunalt regi på bygninger med minimum 2 % hvert år i 5 år.

For at indgå aftalen er det nødvendigt årligt at udarbejde et CO² regnskab. Dette kan gøres på det før omtalte program til fjernaflæsning af energiforbrug.

Handlingsplan for energitiltag i Haderslev Kommune - Indsats- område 1

	Aktivitet	Tidsrum	Udgift kr. eks. moms
2013	Afsætning af midler til energibesparelser	1. kvartal	3.500.000 (er afsat)
	Vedtagelse af energistrategi for Haderslev Kommune	3. kvartal	
	Indgåelse af aftale som Klimakommune med Dansk Naturfrednings Forening	4. kvartal	
	Udbud på eftersyn af ventilationsanlæg	3.-4. kvartal	
2014	Afsætning af midler til energibesparelser	januar	6.000.000 (ønskes)
	Ikrafttrædelse af reglen i energipolitikken om energirigtigt indkøb	januar	
	Ikrafttrædelse af reglen i energipolitikken om leje/køb af bygninger til kommunale formål	januar	
	Ikrafttrædelse af reglen i energipolitikken om ny- og tilbygning af kommunale bygninger	januar	
	Oprettelse af fjernaflæst energidataindsamling på kommunale bygninger	1.-4. kvartal	3.300.000 (ønskes)
	Opstart af CO ² regnskab	3.-4. kvartal	
	Udbud på eftersyn af varmeanlæg	1.-2. kvartal	
2015	Afsætning af midler til energibesparelser	januar	6.000.000 (ønskes)
2016	Afsætning af midler til energibesparelser	januar	6.000.000 (ønskes)
2017	Afsætning af midler til energibesparelser	januar	6.000.000 (ønskes)

2018	Afsætning af midler til energibesparelser	januar	6.000.000 (ønskes)
------	---	--------	--------------------

Indsatsområde 2: Kommunens indsats ved energioptimering af privatboliger og erhvervsbyggeri

Overordnet målsætning for indsatsen i privatboliger og erhvervsbyggeri

Med udgangspunkt i arbejdet i § 17 stk.4 udvalgets arbejde med energirigtigt byggeri, er det Haderslev Kommunes målsætning i samarbejde med Haderslev Erhvervsråd at motivere og engagere lokale virksomheder og private borgere til at tænke energirigtigt i forbindelse med renovering af eksisterende ejendomme.

Sådan når vi målene:

1. Ved at samarbejde på tværs af organisationer - *energiråd*.
2. Ved formidling af energiforslag - *borgeroplysning*.
3. Ved at efteruddanne håndværkere - *faglige kompetencer*.

Energiråd

Haderslev Kommune ønsker i samarbejde med Haderslev Erhvervsråd, og som en del af fokuseringen i erhvervsfremmesamarbejdet, at der nedsættes et "Energiråd". Dette energiråd er tænkt som et offentligt/privat innovationssamarbejde (OPI-samarbejde) med et bredt fokus rettet specielt mod energirigtig og bæredygtig byggeri og tiltag.

Etableringen af Energiråd med blandt andet afvikling af årlige energidage/energimesser forankres i Erhvervs- og Borgerservice, Teknik og Miljø, og foregår som en del af samarbejdet med Haderslev Erhvervsråd. Det skal bemærkes, at der aktuelt afholdes forskellige energiarrangementer i løbet af året, og at der herfor er behov for en koordinering i forbindelse med afholdelse af årlige energidage. Det er her vigtigt at arbejde med synergier og fokusering i forhold til indsatsen. Her kan eksisterende initiativer være gode udgangspunkter for en samlet, forstærket og målrettet indsats.

Borgeroplysning

Energivejledning i Haderslev Kommune er en central og afgørende mulighed for at komme godt i gang med en neutral og brugerrettet informations- og inspirationsindsats i forhold til energirigtigt byggeri i Haderslev Kommune.

Med Haderslev Kommune som geografisk indsatsområde skal der etableres en forening/juridisk enhed i Erhvervsråds regi, hvor der ansættes en energikonsulent, der kan tilbyde borgerne en uvildig/interesseneutral energirådgivning i forbindelse med energirenovering af boliger. Fokus vil primært være på de individuelt ejede boliger. Rådgivningen skal baseres på den "rigtige løsning" for netop den enkelte husejer, både i forhold til energibesparelser og økonomi.

Haderslev Kommune vil ligeledes i samarbejde med lokale virksomheder jævnligt udgive guider/pjecer med oplysninger til borgerne om muligheder vedr. energibesparelser. Guider/pjecer vil være tilgængelig på Haderslev Kommunes hjemmeside www.haderslev.dk, samt i fysisk form på biblioteker, i Borgerservice og i Teknik og Miljø.

Initiativet indgår som et vigtigt element i den netop igangsatte erhvervsfremmeindsats, og dermed være med til at koble mange forskellige interessenter sammen til fordel for såvel den enkelte borger/bruger af energivejledningen, som for rådgivere, håndværkervirksomheder, producenter af forskellige slags tekniske og bygningsmæssige energielementer, pengeinstitutter, forsyningselskaber med flere.

Der afsættes i 2014 og årene fremover 1,5 million årligt til opfølgning på anbefalingerne fra § 17 stk. 4 udvalget for energi.

Faglige kompetencer

Haderslev Kommune ønsker i samarbejde med VEU-CENTER SYD/Bygruppen og erhvervslivet at gøre en indsats i forhold til kompetenceudvikling af virksomheder og håndværkere i forhold til Energirigtigt byggeri – både i forhold til det konkrete faglige og i forhold til samarbejde og kommunikation med kunden i centrum. Der er igangsat tre forskellige energikurser henvendt til lokale håndværkere. Kurserne udbydes i det omfang der er efterspørgsel på dem. Financeringen af kurserne står håndværksmestrene selv for. For ledige er der mulighed for tilskud.

Projektet har fokus på uddannelse og beskæftigelse med det formål at fastholde og gerne udvide beskæftigelsen og virksomhedernes antal. Projektet er igangsat med afsæt i de lokale uddannelsesinstitutioner og i samarbejde med repræsentanter for fagforening, virksomheder og Haderslev Kommune.

Økonomiudvalget har den 14. august 2012 bevilget 25.000 kr. som dækker omkring halvdelen af projektets opstart.

Handlingsplan for energitiltag i Haderslev Kommune – Indsatsområde 2

	Aktivitet	Tidsrum	Udgift kr. eks. moms
2013	Afsætning af midler til fremme af energibesparelser	1. kvartal	1.500.000 (er afsat)
	Oprettelse af energiråd	3.-4. kvartal	
	Ansættelse af uvildig energikonsulent	3.-4. kvartal	
	Igangsættelse af energikurser til håndværkere	1.kvartal	25.000 (er afsat)
2014	Afsætning af midler til fremme af energibesparelser	januar	1.500.000
	Kurser til håndværkere	1.-4.kvartal	
	Energirådgivning til borgere	1.-4.kvartal	
	Energidage/Energimesser	1.-4. kvartal	
	Udgivelse af energiguide/energipjece	1.-4. kvartal	
2015	Afsætning af midler til fremme af energibesparelser	januar	1.500.000
	Kurser til håndværkere	1.-4. kvartal	
	Energirådgivning til borgere	1.-4. kvartal	
	Energidage/Energimesser	1.-4. kvartal	
	Udgivelse af energiguide/energipjece	1.-4. kvartal	
2016	Afsætning af midler til fremme af energibesparelser	januar	1.500.000
	Kurser til håndværkere	1.-4. kvartal	
	Energirådgivning til borgere	1.-4. kvartal	
	Energidage/Energimesser	1.-4. kvartal	
	Udgivelse af energiguide/energipjece	1.-4. kvartal	

2017	Afsætning af midler til fremme af energibesparelser	januar	1.500.000
	Kurser til håndværkere	1.-4. kvartal	
	Energirådgivning til borgere	1.-4. kvartal	
	Energidage/Energimesser	1.-4. kvartal	
	Udgivelse af energiguide/energipjece	1.-4. kvartal	
2018	Afsætning af midler til fremme af energibesparelser	januar	
	Kurser til håndværkere	1.-4. kvartal	
	Energirådgivning til borgere	1.-4. kvartal	
	Energidage/Energimesser	1.-4. kvartal	
	Udgivelse af energiguide/energipjece	1.-4. kvartal	

Indsatsområde 3: Energi i forbindelse med nybyggeri i Haderslev Kommune

Overordnet målsætning for nybyggeri i Haderslev Kommune

Det er Haderslev Kommunes ønske, at fremtidssikre nye byggerier med hensyn til fremadrettede energikrav. Samt at optimere energiudnyttelsen og mindske CO₂ udledningen fra varmforsyningen i det omfang, det er teknisk og økonomisk muligt.

Sådan når vi målene:

1. Ved at udlægge områder i forhold til fremtidige energikrav – *lavenergigrunde*.
2. Ved kortlægning af energiproduktion – *varme- og energiplan*.

Lavenergigrunde

Haderslev Kommune arbejder på at udlægge nye byggeområder, der tager hensyn til de fremtidige energikrav for bygninger.

Der peges i planlægningsudvalget på følgende 5 områder:

1. Vesterris 10.13.BO.12
2. Nederbyvænget 10.13.BO.07
3. Ejsbøl 10.12.BO.09
4. Rosenbakken nyt arealudlæg
5. Vojens nord

Områderne er udvalgt for at sikre, at man nu og i fremtiden har de mest optimale forhold med hensyn til placering, vind- og solforhold, til at bygge lavenergi- og passivbyggeri.

Varme- og energiplan

I marts 2012 indgik regeringen en bred energiaftale med ambitiøse energipolitiske initiativer for perioden 2012-2020. Med aftalen bekræftes at et bredt flertal i Folketinget er enige om, at Danmark skal være uafhængig af fossile brændsler senest i 2035 indenfor el- og varmforsyningen.

Haderslev kommune vil i 2013 udarbejde en varme- og energiplan. Planens overordnede formål bliver at etablere et opdateret grundlag for beslutninger omkring den fremtidige varmforsyning i kommunen, der understøtter regeringens energipolitiske mål.

Varme- og energiplanen kommer primært til at fokusere på følgende elementer:

Beskrivelse af status for varmforsyningen, herunder kortlægning af energiproduktion og forbrug for fjernvarme og individuel opvarmning.

Overordnet beskrivelse af varmforsyningens udviklingsmuligheder i lokalområderne og for fjernvarmeselskaberne.

Analyse af fremtidsscenerier for fjernvarmeselskaberne.

Udformning af forslag til vision, mål og handleplan

Energibalance og basisfremskrivning af behov, brændselsforbrug og CO₂ – udledning for varme og el.

Varme- og energiplanen forventes vedtaget i efteråret 2013.

Handlingsplan for energitiltag i Haderslev Kommune – Indsatsområde 3

	Aktivitet	Tidsrum	Udgift kr. eks. moms
2013	Vedtagelse af varme- og energiplan	4.kvartal	
2014			

Haderslev

Teknik og Miljø
Kommunale Ejendomme
Rådhuscentret 7
6500 Vojens